

Vergaderjaar 2006–2007

30 800 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2007

Nr. 97

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 februari 2007

In mijn brief van 23 januari 2007 heb ik aangekondigd uw Kamer op korte termijn te informeren over de situatie en de voorgenomen acties ten aanzien van het Islamitisch College Amsterdam (ICA) (Kamerstuk 30 800 VIII, nr. 95).

De oorsprong van de aandacht voor het ICA is gelegen in de uitkomsten van het Periodiek Kwaliteitsonderzoek (PKO) dat de inspectie in april 2006 heeft uitgevoerd en de signalen die daarna over de school naar buiten zijn gekomen. Het ICA is beoordeeld als een zeer zwakke school, waarbij in het bijzonder de resultaten van de school tot grote zorg aanleiding geven.

Op 5 december van het vorige jaar heb ik tijdens het wekelijkse vragenuur met uw Kamer gesproken over het ICA (Handelingen der Kamer II, vergaderjaar 2006–2007, nr. 22, blz. 1536–1539). Tijdens dat overleg werden behalve over de kwaliteit van het onderwijs op deze school, ook vragen gesteld over de bekwaamheid van de docenten, de financiële situatie van de school en over mogelijke radicale invloeden. Ik heb toen aangegeven zeer te hechten aan een zorgvuldige procesgang en besluitvorming over het ICA. In dat licht heb ik de Inspectie van het Onderwijs en de Auditdienst (AD) van OCW gevraagd om nader onderzoek te doen. Tevens is aan de AIVD gevraagd onderzoek te verrichten.

Ik geef u hierbij de hoofdlijnen van de uitkomsten van de onderzoeken van Inspectie en AD en mijn conclusie naar aanleiding van het AIVD onderzoek. De geïntegreerde rapportage over de onderzoeken van inspectie en AD is bij deze brief bijgevoegd.¹ Deze is na een procedure van hoor en wederhoor met het ICA bestuur vastgesteld. Tevens treft u de door mij met het ICA-bestuur gemaakte prestatieafspraken als bijlage aan.¹

Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs heeft een onaangekondigd Incidenteel Onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van signalen over anti-integratieve tendensen op de school. Het onderzoek van de inspectie was gericht op

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

mogelijke strijdigheid van het onderwijs op de school met basiswaarden van de democratische rechtsstaat en op de manier waarop de school invulling geeft aan de bevordering van burgerschap en integratie. Dit onderzoek bestond uit observaties van lessen, schriftelijke enquêtes en gesprekken met leerlingen, ouders en personeel, analyse van materialen, leermiddelen, schriftelijk werk van leerlingen, computers en het intranet van de school. Ook heeft de inspectie gegevens verzameld onder instanties en personen die niet aan de school verbonden waren of zijn. Het onderzoek heeft opgeleverd dat er geen sprake is van strijdigheid met basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Ten aanzien van het bevorderen van basiswaarden heeft de inspectie vastgesteld dat de school in de onderwijspraktijk op meerdere punten aantoonbaar invulling geeft aan een aanbod gericht op bevordering van burgerschap en integratie. De inspectie heeft echter ook vastgesteld dat een visie van het schoolbestuur op de bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, een planmatige uitwerking daarvan voor de onderwijspraktijk en aansturing door de schoolleiding daarvan onvoldoende aanwezig is. In die context kunnen combinaties van functies door aan de school verbonden personen met functies binnen andere (religieuze) instellingen bijdragen aan onduidelijkheden over de positie van de school betreffende gevoelige maatschappelijke thema's. Duidelijkheid over een visie van het bestuur op de bevordering van actief burgerschap en sociale integratie en overeenstemming daarover met schoolleiding en onderwijspersoneel is van groot belang.

Auditdienst OCW

De Auditdienst van OCW heeft onderzoek gedaan naar de bestemming van uitgaven van het ICA in de jaren 2004, 2005 en 2006. Er is onderzocht of er in deze jaren geld is overgemaakt van de bankrekeningen van het ICA naar doelen die mogelijk geen direct aantoonbare relatie hebben met het onderwijs. Daarnaast heeft de Auditdienst onderzoek gedaan naar de financiële positie, de reservepositie en de kwaliteit van het financiële beheer in algemene zin.

De Auditdienst heeft gebruik gemaakt van de financiële administratie van het ICA en van de financiële gegevens bij het administratiekantoor Dyade te Amsterdam.

In de financiële administratie van de stichting Islamitisch Voortgezet Onderwijs (IVO), het bestuur van het ICA, zijn in de onderzochte jaren enkele posten van relatief beperkte omvang aangetroffen die mogelijk geen directe relatie hebben met het onderwijs. Er is geen sprake van betalingen aan extremistische organisaties.

Wat betreft de financiële positie van het IVO is er geen sprake van «oppotten» van gelden.

Ten gevolge van exploitatietekorten zijn er eerder zorgen over mogelijke liquiditeitsproblemen, indien in 2007 verdere tekorten optreden.

Het financiële beheer is niet op orde. De school moet hier een forse inhaalslag maken.

Het AIVD-onderzoek

De bevindingen van de AIVD geven geen aanleiding om in te grijpen in de school.

Verbeteracties

In het vervolg op de uitkomst van het PKO heeft het bestuur een plan van aanpak ingediend om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. De kwaliteit hiervan is onvoldoende bevonden door de inspectie wat betreft resultaatgerichtheid en houvast voor de monitoring van verbeteringen. De

school is bij mij aangemeld voor een bestuurlijk natraject voor zeer zwakke scholen.

Nader overleg met het pas sinds mei 2006 in de huidige samenstelling aangetreden bestuur maakte duidelijk dat er wel initiatieven van dit nieuwe bestuur in gang zijn gezet om het onderwijs op het ICA te verbeteren.

De inspectie heeft mij geadviseerd een bestuurlijke maatregel te nemen door strikte prestatieafspraken te maken met het schoolbestuur gericht op het doorvoeren van noodzakelijke verbeteringen.

Nadat ik kennis heb genomen van de uitkomsten van de incidentele onderzoeken van inspectie en Auditdienst en de bevindingen van de AIVD heb ik het advies van de inspectie overgenomen en heb besloten tot de bestuurlijke maatregel.

Weliswaar is de kwaliteit van het onderwijs nog zeer zorgelijk, maar het belang van de leerlingen is er het meest mee gediend als zij het onderwijs op de eigen school kunnen voortzetten en er tevens op korte termijn perspectief komt op verbetering van dat onderwijs.

Bij de invulling van de prestatieafspraken is voorrang gegeven aan het onderwijs aan leerlingen in het examenjaar, aan differentiatie van het onderwijsaanbod aan brugklas leerlingen en aan het vaststellen en implementeren van een visie van het schoolbestuur op sociale integratie en cohesie in de dagelijkse onderwijspraktijk. De prestatieafspraken omvatten ook verbetering van het financiële beheer en verbetering van het personeelsbeleid.

De prestatieafspraken heb ik met het schoolbestuur afgestemd en ze zijn door hen aanvaard.

Het is aan de school om op korte termijn aan de uitvoering van deze afspraken gestalte te geven en daar zo nodig externe ondersteuning bij in te schakelen. De school zal tijdig en zorgvuldig de ouders en leerlingen informeren.

De inspectie en de Auditdienst zullen de voortgang van activiteiten zorgvuldig monitoren en de resultaten halverwege maart en in de maand mei toetsen.

Ik heb de afgelopen maanden zorgvuldig gecommuniceerd met de gemeente Amsterdam, die mijn zorgen deelt over de kwaliteit van het onderwijs op de school en het eens is met de daarvoor getroffen bestuurlijke maatregel in de vorm van prestatieafspraken.

Met de hierboven beschreven bestuurlijke maatregel wordt het bestuur van het ICA een laatste kans geboden om structurele verbeteringen door te voeren. Dit proces wordt de komende maanden nauwlettend gevolgd. Op 15 mei wordt besloten of de school op de ingeslagen weg kan doorgaan.

Voor het geval dat er onvoldoende verbeteringen worden gerealiseerd, wordt een plan ontwikkeld, waarin is vastgelegd hoe leerlingen hun opleiding elders kunnen voortzetten en hoe het personeel wordt ondersteund bij het vinden van ander werk.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven